

CLASS : 10th (Secondary)

Code No. 4210

Series : Sec. M/2019

ਰੋਲ ਨੰ.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

SET : A

ਪੰਜਾਬੀ

PUNJABI

(Academic/Open)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ]

[ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

- ਕ੍ਰਿਪਆ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਪੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 8 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14 ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕੋਡ ਨੰ. ਅਤੇ ਸੇਟ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪ੍ਰਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ਲਿਖਨ।
- ਕ੍ਰਿਪਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮਾਂਕ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖੋ।
- ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪ੍ਰਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਨਾ ਛੱਡੋ।
- ਉੱਤਰ-ਪ੍ਰਸਤਿਕਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੀ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤਰ ਨਾ ਕੱਟੋ।
- ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰ. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰੋਲ ਨੰ. ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਲਿਖੋ।
- ਕ੍ਰਿਪਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੇਖ ਲੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਏਗਾ।

4210/(Set : A)

P. T. O.

(2)

4210/(Set : A)

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਭਾਗ - (ੳ)

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣ ਕੇ ਲਿਖੋ :

$$1 \times 4 = 4$$

(i) ਹਰਨੂਰ ਦੇ ਬਸਤੇ ਵਿਚ 10 ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ। ਵਾਕ ਵਿਚ 'ਬਸਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕਾਰਕ ਹੈ :

(ੳ) ਕਰਤਾ

(ਅ) ਅਪਾਦਾਨ

(ੲ) ਅਧਿਕਰਨ

(ਸ) ਸੰਪਰਦਾਨ

(ii) ਸੁਨੀਲ ਨੇ ਦੋ ਕਿਲੋ ਸੇਬ ਖਰੀਦੇ। ਵਾਕ ਵਿਚ 'ਸੇਬ' ਸ਼ਬਦ ਹੈ :

(ੳ) ਆਮ ਨਾਂਵ

(ਅ) ਖਾਸ ਨਾਂਵ

(ੲ) ਭਾਵ ਵਾਚਕ ਨਾਂਵ

(ਸ) ਵਸਤੁਵਾਚਕ ਨਾਂਵ

(iii) ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :

(ੳ) ਦੁੱਧ

(ਅ) ਕਵਿ

(ੲ) ਦੁਪੈਹਰ

(ਸ) ਉਂਗਲ

4210/(Set : A)

(iv) ਗਰੀਬਾਂ ਰੱਖੇ ਰੋਜ਼ੇ, ਦਿਨ ਆਏ। ਅਖਾਣ ਪੂਰੀ ਕਰੋ :

(ੳ) ਛੋਟੇ	(ਅ) ਵੱਡੇ
(ੲ) ਠੰਡੇ	(ਸ) ਗਰਮ

2. (i) ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਨਾਂਹ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਬਣਾਓ) 1

(ii) ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ। (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਬਣਾਓ) 1

(iii) ਸੁਰਜੀਤ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡਦਾ ਹੈ। (ਲਕੀਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਦਵੰਡ ਕਰੋ) 1

(iv) 'ਹਾਰ' ਪਿਛੇਤਰ ਤੋਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਓ। 1

3. ਪਿਤਾਮਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ। (ਵਾਕ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ) 2

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾ ਕੇ ਲਿਖੋ : 3

ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਮੈਂ ਬੀ ਏ ਕਰ ਲਈ ਹੈ

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇਕ** ਮੁਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਅਰਥ ਸਹਿਤ ਵਾਕ ਵਿਚ ਵਰਤੋ : 2

(i) ਟੈਂ ਨਾ ਮੰਨਣੀ

(ii) ਦਿਲ ਕਰਨਾ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

ਮਸਖਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਉਦਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਰੋਣ ਨਾ ਨਿਕਲ ਆਵੇ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਹ ਵੀ

ਇਕ ਢੰਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਇਕ ਫੇਰਾ ਮਾਰੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਹਾਡਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀਆਂ ਉਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਉਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਬੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁੱਖ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਾਦਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਿਉਂਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਅਵਸਰ ਛੁਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਅਵਸਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(i) ਮਸਖਰੇ ਕਿਉਂ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ?	2
(ii) ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਉਦਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?	2
(iii) ਅਵਸਰ ਕਿੱਥੇ ਛੁਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?	1

7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇਕ** ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲਗਭਗ **250** ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ :

5

- (i) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
- (ii) ਸਾਡੇ ਤਿਉਹਾਰ
- (iii) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ
- (iv) ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ
- (v) ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਸੈਰ

8. ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਨਸ਼ਾਬੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। 5

ਜਾਂ

ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ - (ਅ)

9. (i) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇਕ** ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ : 5

ਮਨਮੁਖਿ ਗਰਬਿ ਨ ਪਾਇਓ ਅਗਿਆਨ ਇਆਣੇ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਹਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਣੇ॥

ਗਰਭ ਜੋਨੀ ਵਾਸੁ ਪਾਇਦੇ ਗਰਭੇ ਗਲਿ ਜਾਣੇ॥

ਮੇਰੇ ਕਰਤੇ ਏਵੈ ਭਾਵਦਾ ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਾਣੇ॥

ਜਾਂ

ਹੈ ਅਫਸੋਸ ਜੋ ਇਸ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਨੇ

ਉਹੀਉ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ

ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਅਹਿਸਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ

ਜ਼ੱਗ ਜ਼ੱਗ ਕਹਿ ਉਠੇ, ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ।

- (ii) ਧੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੀ ਸਥਾਨ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ। 3

- (iii) 'ਰੁੱਖਾਂ ਬਾਝੋਂ ਧਰਤੀ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ? 1

10. (i) ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ? 3
- (ii) ਬੱਚੇ ਦੇ ਹੱਥ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ? 3
- (iii) ਮੁੰਡੀਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਰੇਸ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ? 2
- (iv) 'ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ' ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ। 1
11. (i) 'ਈਅਰ ਫ਼ੋਨ' ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸੀ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ। 3
- (ii) ਵੰਦਨਾ ਅਤੇ ਅਰਚਨਾ ਦੀ ਫੁੱਲ ਬੂਟਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸਾਂਝ ਹੈ? ਬਿਆਨ ਕਰੋ। 3
- (iii) ਅਧਿਆਪਕ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਡਰ ਸੀ? 2
- (iv) ਬੁੱਢੀ ਅੰਮਾਂ ਨੇ ਰੋਹਿਤ ਨੂੰ ਕੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤਾ? 1
12. (i) 'ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ' ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ। 5

ਜਾਂ

'ਮੈਂ ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਓਇ, ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ,' ਇਹ ਕੌਣ ਤੇ ਕਿਉਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ? ਉੱਤਰ 100 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।

- (ii) ਭੇਸ ਵਟਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੌਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ? 3
- (iii) 'ਰਾਜਿਆ ਰਾਜ ਕਰੇਂਦਿਆ' ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ? 1
- (iv) ਗਿਰਝ ਕਿਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਖਾ ਗਈ? 1

13. (i) ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ?
ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ। 3
- (ii) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਡਾ॰ ਕਲਾਮ ਨੇ ਕਿੰਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੱਸਿਆ? 3
- (iii) ਨਾਵਲਕਾਰ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ? 2
- (iv) ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਦੌੜ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ? 1

14. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣ ਕੇ ਲਿਖੋ :

$$1 \times 4 = 4$$

- (i) ਦਸ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਜੋਤ ਬਾਲੀ ?
- (ੳ) ਨਾਮ ਦੀ
- (ਅ) ਸਿੱਖੀ ਦੀ
- (ੲ) ਦੀਵੇ ਦੀ
- (ਸ) ਦਸਵੰਧ ਦੀ
- (ii) 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤ' ਲੇਖ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਹੈ :
- (ੳ) ਪ੍ਰੀਤਮ ਰੂਪਾਲ
- (ਅ) ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
- (ੲ) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
- (ਸ) ਕੇ॰ ਐਲ॰ ਗਰਗ

(iii) ਟਾਂਗੇ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਅੱਧਖੜ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਸੀ ?

(ੳ) ਲਾਹੌਰ ਦਾ

(ਅ) ਜਲੰਧਰ ਦਾ

(ੲ) ਹਰਿਆਣੇ ਦਾ

(ਸ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

(iv) ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੋਂ ਦੌੜ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ ?

(ੳ) 1968 ਨੂੰ

(ਅ) 1960 ਨੂੰ

(ੲ) 1952 ਨੂੰ

(ਸ) 1964 ਨੂੰ

